

Egyházak

Az alsórákosi református és unitárius egyházközség megalakulásának rövid áttekintése

Alsórákos , mint település, első írásos említése 1377-ből való és az első szervezett kersztényi hitéletet bizonyító adatunk az 1498-as évszámot tartalmazó harang.

Orbán Balázs ottjártakor , a következő feliratot jegyezte le a református templom tornyában lévő harangról: "**Ad honorem sanctae Margarethae Virginis et Martiris 1498**"

A harang és valószínűleg az akkori kolostor az Árpád-házból származó vértanu Szűz Margit tiszteletére volt felszentelve. Mivel vértanúságot antiochiai Szűz Margit szenvedett így hihetőbben ez utobbiról lehetett szó.

Tehát a település katolikus volt, amit az egyik mező Kápojna elnevezése is igazolni vél, ahol a hagyomány szerint a katolikus korban kápolna, Orbán Balázs szavai szerint " imola" állott.

A település központjában lévő kolostor helyére illetve annak anyagát felhasználva, **Sükösd György** ,mezei kapitány kezdte építeni a most is meglévő várkastélyt 1624 Május 9.-én.

Sükösd György meggyőződéses unitárius lévén, az ő idejében az egész falu unitárius volt.

A várkapuval szembeni 405-ös házszámú ingatlan telkén volt az akkori unitárius templom.

Sükösd György 1631-ben bekövetkezett halálakor nem volt ki örökölje az uradalmat, mivel egyetlen gyermeke elesett az apácai csatában, így a várkastély a hozzátartozó birtokkal, visszaszállott az akkori szójárás szerint az "álladalomra".

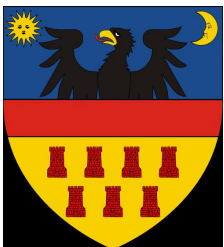
Ettől az évtől 1660 Október 20.-áig több gazdája is volt az uradalomnak. Éppen annak függvényében, hogy ki volt a fejedelem.

Hol Bethlen Ferenc birta fele-fele arányban Wesselényi Boldizsárral, hol Matskási Ferenc tartott rá igényt I. Rákóczi György ígérete szerint.

Az akkori politikai helyzet kísértetiesen hasonlít egy mostani kormányalakítás procedurájához. Akkor is úgy osztogatták az uradalmakat, ahogy manapság bársonyszéket.

Végül is a gonviselés **Mindszenti Budai Pétert** tette a rákosi uradalom birtokosává.

Barcsay Ákos fejedelem adományozta a birtokot a kiváló képességű diplomáciai feladatokat ellátó Budai Péternek 1660 Október 20.-án.

Barcsay Ákos, rövid fejedelemsége arról is emlékeztet, hogy az erdélyi országgyűlés 1659-ben határozott a ma is használatos erdélyi címerről.

Budai Péter , református lévén, a rákosi református egyházközség alapítását azzal kezdte, hogy Udvarhelyi András személyébe, református prédikátort hozott a faluba 1665 Április 23.-án.

Udvarhelyi kiváló munkáját dicséri, hogy öt év alatt 48 személy tért át református hitre, Budai Péter segédletével aki dézsma és robotcsökkentéssel nyerte meg saját egyháza számára jobbágyait.

Ezt mi rákosi reformátusok azóta is halljuk a hitüket megtartó unitáriusoktól.

Budai Péter 1671-ben , az akkori törvények szerint bizottságot hívott és eldöntődött , hogy 28 református családfő a 21 unitárius családfővel szemben, mint többség megkapja az akkori templomot és közadakozásból felépítik az új , ma is meglévő , unitárius templomot a falu nyugati részén lévő Kalamár hegyen.

A református egyházközség forrásai szerint 1637 az egyházalapítás éve, saját templom 1671-től lévén.

Az új unitárius templom olyan szépre sikerült, hogy a reformátusokat is új templom építésére sarkalta.

Egyes lejegyzések szerint az új református erődtemploma 1676 és 1686 között épült de minden bizonnyal 1739-ben már ott állott a Kövesoldal tetején, a hagyomány szerint a kökerítés szeszélyes vonalát egy nyári reggelen talált hóharmat vonala határozta volna meg.

Ennek az első templom és paplak építési költségeinek orozlánrészét Budai Péter vállalta, sőt a pap és a mester jövedelmezéséből is kivette a részét.

Az akkori rend szerint a tized negyede volt a hívek egyházfentartási hozzájárulása míg az udvartól a konvenció járt a papnak és mesternek (kántortanítónak)

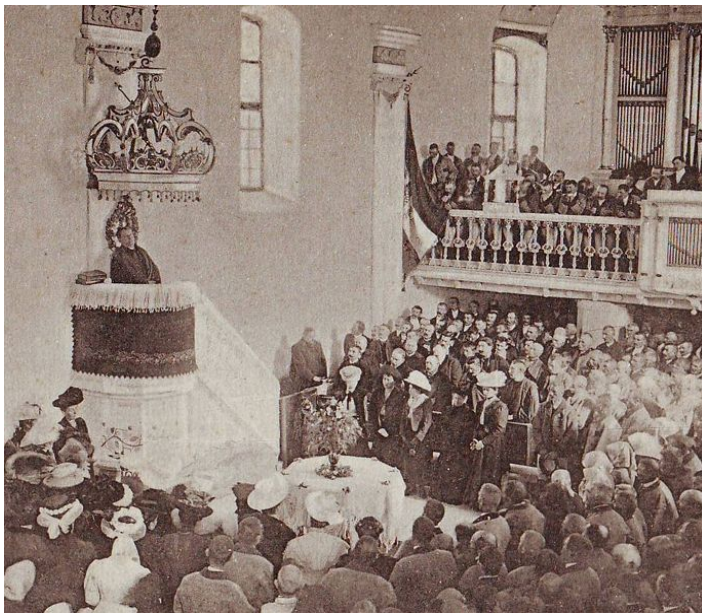
Budai Péter halála előtt az uradalmat keresztfiára , Bethlen Sámuelre hagyta, aki nem melleleg a marosvásárhelyi református kollégium főgondnoka volt.

Igy érthető , hogy a rákosi református egyházat a Bethlenek mindig is támogatták és segítették.

A templom renoválása 1768-ban Betlen János és Bethlen György támogatásával történt.

A mostani műemléktemplomot 1831 Julius 7-én szentelték fel .

Az egyházközség hozzájárulása mellett az akkori földesur gr.Bethlen Ádám adománya tette lehetővé,hogy a mai napig a rákosi reformátusok egy szép ,tágas és Isten által megáldott templomba járhatnak a Kövesoldal tetejére,mert az a templom valóban sziklára van építve.

Lakatos Jenő

Alsórákos /Gyergyószentmiklós

2013 Április 15

376 évvel az egyházközség alapítása után.

Református templom

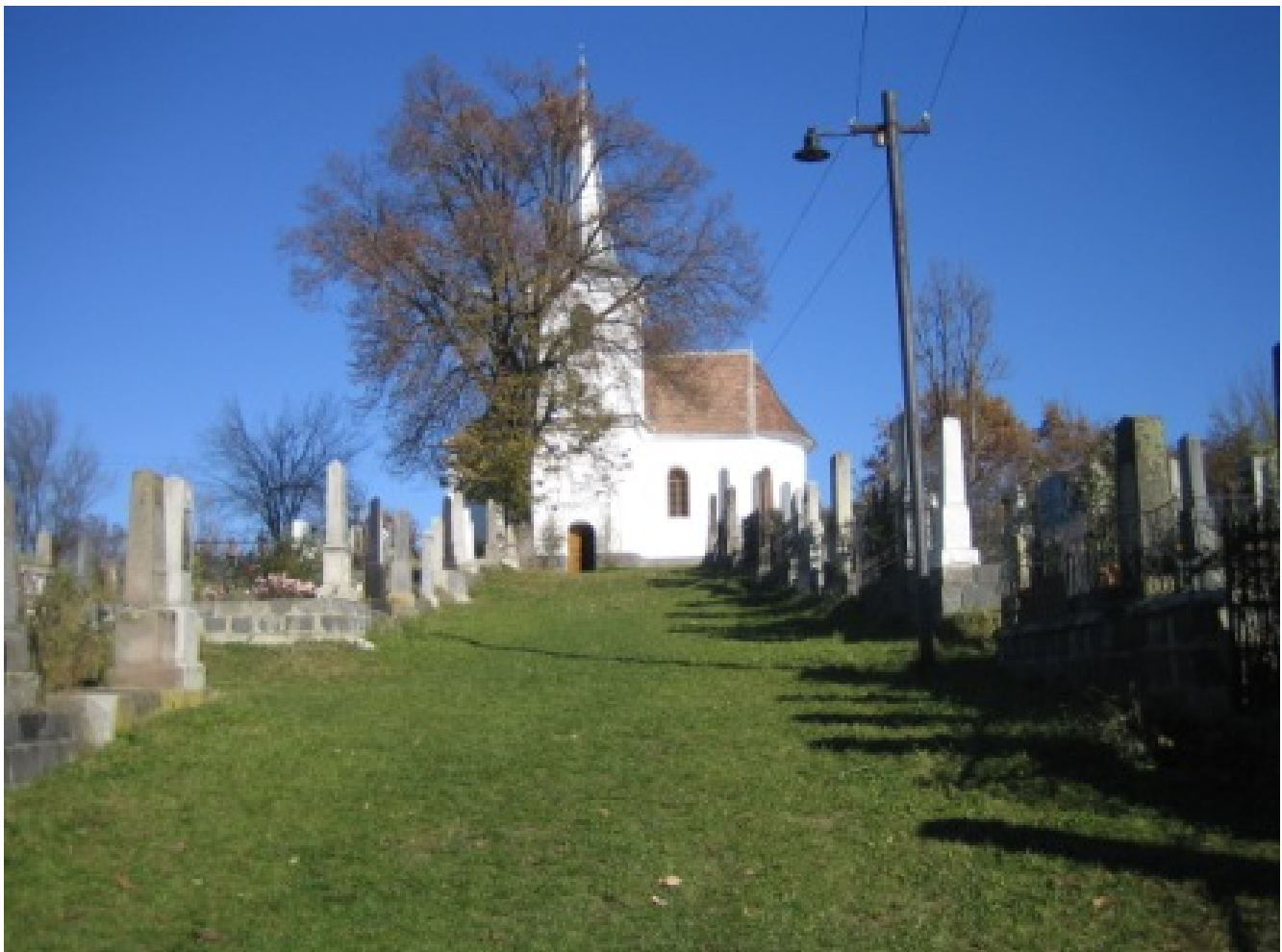

Unitárius templom

Épült 1673 és 1675 között a Kalamár-hegyen

.....
.....

Ortodox templom

Épült 1864-ben.

GYULAFEHÉRVÁRI
RÓMAI KATOLIKUS
ÉRSEKSÉG

Katolikus templom

Épült 1936-ban.

